

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 495
Offentligt

**Foreningen Oprør
c/o Blågårdens Medborgerhus
Blågårds Plads 3
2200 København N
18. marts 2006**

**Folketingets retsudvalg
Christiansborg
1218 København K**

Høringssvar vedr. Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart

Foreningen Oprør ønsker hermed at kommentere det Forslag til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart, der er udsendt til høring. I denne kommentar har vi valgt at fremhæve de elementer, der forekommer os mest vidtgående og betænkelige.

Lovforslaget sigter primært på at lette forebyggelsen og efterforskningen af handlinger og aktiviteter, der af politiet defineres som terroristiske.

Væsentligt for forslagsstillerne er ønsket om, at forslaget kan medvirke til at spare tid og ressourcer for politiet og domstolene. Prisen herfor er en stigning i andelen af hemmelige procedurer i retsplejen. Det er netop sådanne hemmelige procedurer, der kendetegner de før-demokratiske retstilstande, som den demokratiske retsstat er opstået i opgør med.

Fremover ryddes de hindringer af vejen, der hidtil formelt har hæmmet politiet i forebyggelsen af terroristiske anslag mod det danske samfund, Hindringer, der ifølge forslaget, også modvirker en effektiv efterforskning af sådanne anslag.

At der endnu ikke har fundet terroristiske anslag sted, ses ikke at have påvirket Justitsministeriet. Forslaget fremsættes uden, at det sagligt er blevet konstateret, om de senere års stramninger i lovgivningen har virket, og om der er behov for yderligere stramninger. I oktober 2005 udtalte den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse, at det danske samfunds nuværende indsats og beredskab over for terrorisme ikke kan anses for utilstrækkeligt.

Forslaget lanceres som værende af forebyggende art, men det er væsentligt at fastholde, at forebyggelse sjældent er verificerbar. Forebyggede handlinger er netop handlinger, der ikke finder sted. I forebyggelsens navn synes forslaget blot yderligere at ville bidrage til det frygtens klima, som der synes at være en politisk interesse i at opretholde og skærpe yderligere. I denne interesse ofres den retssikkerhed, der er retsstatens vigtigste landvinding.

Lovforslaget udstyrer politiet med omfattende beføjelser til uden retskendelse at gribe ind i kommunikationen (breve, tele, IT mv.) mellem borgere. Normalt skal der forinden indhentes en retskendelse, dog ikke såfremt formålet dermed forspildes. Ifølge retsplejeloven skal politiet indhente en retskendelse inden 24 timer, *efter* indgrebet har fundet sted. Denne mulighed overføres nu til IT-teknologierne, og da disses anvendelsesmuligheder er ganske mangfoldige, indebærer forslaget derfor en betydelig udvidelse af politiets muligheder for at trænge dybere ind i borgernes privatliv, end man hidtil har haft mulighed for.

I dag skal politiet således indhente retskendelse for hvert enkelt kommunikationsmiddel, men med den "flerhed af kommunikationsmidler", en person råder over, kan kendelsen nu omfatte selve personen og dennes omgangskreds. Forslaget legitimerer en langt mere vidtgående overvågning

af befolkningen, end det hidtil har været muligt. Når den tekniske mulighed herfor er til stede, vil denne mulighed uvægerligt blive udnyttet. I realiteten vil politiet fremover kunne handle uden retskendelse. Og selvom en retskendelse efterfølgende skal indhentes, er dette en ren formalitet. At indgreb, der efter rettens opfattelse *ikke* burde have fundet sted, skal indberettes til Justitsministeriet, udgør ikke en tilstrækkelig retssikkerhed for borgerne. Lovforslaget fortæller intet om, hvilke skridt ministeriet i givet fald vil tage, og må derfor i bedste fald betegnes som indholdsløst.

Endvidere giver lovforslaget efterretningstjenesterne udstrakt mulighed for at udveksle personoplysninger uden vurdering af hverken af ønsket om sådanne oplysninger eller af de enkelte oplysningers karakter. Ligeledes pålægges andre instanser som flyselskaber, rejsebureauer/arrangører at stille alle persondata til rådighed for politiet, der heller ikke her skal begrunde sit ønske herom. Også her er der tale om en for vidtgående forholdsregel i lighed med den øvrige terrorlovgivnings forhold til både EU's og FN's rammeafgørelser og retningslinjer. Det skræmmende perspektiv er en strøm af oplysninger om borgernes liv, der uden retskendelse tilflyder politiet. Den skepsis og kontrol, der kendetegner en demokratisk retsstats forhold til politimyndigheden, undermineres helt.

Lovforslaget forholder sig kun overfladisk til mistænktets retssikkerhed. Forsvareren skal informeres om de kendelser, politiet indhenter, men samtidig anbefaler arbejdsgruppen, "at retten efter anmodning fra politiet kan bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder". Retssikkerheden for borgere, der er sigtet eller anklaget af en statslig myndighed, er en for væsentlig bestanddel i en demokratisk retsstat til at blive fraveget på et sådant grundlag.

Afslutningsvis vil Foreningen Oprør fremhæve, at forslaget bevirker en væsentlig tilsidesættelse af domstole og retskendelser, der i sig selv vil bevirke en indskrænkning af offentlighedsprincippet, af den demokratiske indsigt og kontrol, som en retsstat bør hvile på. Hermed undermineres tilkæmpede civile rettigheder, ikke mindst ytringsfriheden og pressefriheden, der må hvile på et højt informationsniveau om myndigheders handlinger. I sin egen selvforståelse er den danske stat fortsat en demokratisk retsstat, men denne selvforståelse synes i lyset af de offentliggjorte forslag at være under farlig forvandling.

Hvis et samfund vælger et vidtgående sikkerhedshensyn frem for den udvidelse af de demokratiske rettigheder, der alene kan løse både globale og interne konflikter, vil dette sikkerhedshensyn før eller senere vende sig mod samfundet og de rettigheder, der hidtil har kendetegnet det. I et sådant samfund vil netop ingen til syvende og sidst kunne vide sig sikker. De fremsendte lovforslag er udtryk for en sådan tendens og bør af samme grund afvises.

Med venlig hilsen

Patrick Mac Manus

Arne Lund Patrick Mac Manus Jens Peter Houe
Foreningen Oprør

Kopi af eventuel henvendelse bedes også tilsendt Patrick Mac Manus, Oliversvej 7, 2605 Brøndby.
Telefon: 22 45 41 78